

04 **Arbeid sikkert – effektiv ferdiggjøring**

22 Ny plass, nytt liv og nytt navn

16 **Mine arbeidserfaringer**

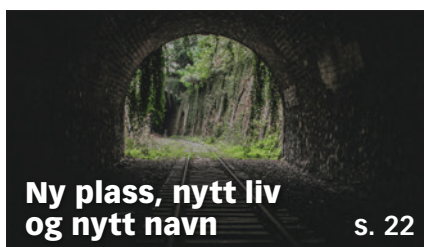
09 Tydeligere krav til det psykososiale arbeidsmiljøet fra årsskiftet

10 **Intervju med Innlandet Dental**

20 Bærekraft i tannhelsetjenesten

A photograph of a middle-aged man with grey hair, wearing a dark blue short-sleeved button-down shirt with a green collar, standing in a dental clinic. He is smiling slightly and looking towards the camera. In the foreground, there is a tray with several small white containers, likely dental materials. The background shows dental equipment, including a microscope and a computer monitor, under bright overhead lights.

Tenner i FOKUS

ARTIKLER

- 04** ER LASERSMELTING EN VEI FOR TANNTÉKNISKE LABORATORIER?
Arbeid sikkert – effektiv ferdiggjøring
- 09** Tydeligere krav til det psykososiale arbeidsmiljøet fra årsskiftet
- 10** Intervju med Innlandet Dental
- 16** RIMELIG FRAMSTILLING AV 3D PRINTEDE MODELLER
Mine arbeidserfaringer
- 20** Bærekraft i tannhelsetjenesten
- 22** Ny plass, nytt liv og nytt navn
- 24** ADVOKATSPALTEN
Tilkallingsavtale

ANNONSER

- 14** Zirkonzahn
- 15** Zirkonzahn
- 21** Vita
- 23** Fauske Tannteknikk
- 27** Straumann
- 19** NTTF
- 28** NTTF

FASTE SPALTER

- 02** Tekniske data
- 03** Leder
- 23** Det skjer i 2026
- 25** Lokalforeninger
- 26** Medlemsfordeler

Tekniske data 2026 *Technical information 2026*

Utgivelsesplan *Publication dates*

Nr. 1 - 13. februar *No. 1 - 13 February*
Nr. 2 - 15. mai *No. 2 - 15 May*
Nr. 3 - 28. august *No. 3 - 28 August*
Nr. 4 - 20. november *No. 4 - 20 November*

Annonsebestilling/materiellfrist:
Order Deadline:

**Nr. 2-2026:
17. april**

Annonsepriser *Advertising prices*

1/1 side <i>1/1 page</i>	8 500 NOK
1/2 side <i>1/2 page</i>	5 500 NOK
1/4 side <i>1/4 page</i>	4 000 NOK
Baksiden <i>Reverse</i>	9 500 NOK
Rubrikkannonse, 1 spalte <i>Column, 1 column</i>	1 000 NOK
Rubrikkannonse, 2 spalter <i>Column, 2 columns</i>	1 500 NOK

Alle priser er ekskl. mva. Eventuell utforming
faktureres etter medgått tid.
Tax not included. Additional costs for designing.

Ved annonsering i alle 4 utgaver pr. år, innrømmes 10 % rabatt.
10 % discount when ordering adverts in all 4 issues.

Tekniske data *Technical Data*

Format *Size:* A4 (210 x 297 mm)
1/1 side: A4 + 3 mm utfallende *1/1 page: A4 + 3 mm bleed*
1/2 side: BxH: 180 x 128 eller 87 x 265 mm *1/2 page: WxH: 180 x 128 or 87 x 265 mm*
1/4 side: BxH: 87 x 128 eller 180 x 61 mm *1/4 page: WxH: 87 x 128 or 180 x 61 mm*
Bakside: 183 x 244 mm (BxH) + evt. utf.: høyre+venstre+nede
Back page, cover: 183 x 244 mm (WxH) + bleed: right+left+bottom

Annonsematr.: Trykkeklar pdf foretrekkes
Advertisement material: Pdf preferred

Trykkmetode: Digitaltrykk - *Print method: Digital print*
Utfallende trykk: ja (3 mm) - *Bleed: yes (3 mm)*

Annonsebestilling *Order contact*

Tenner i Fokus
C J Hambros Plass 2 C,
NO-0164 OSLO,
NORWAY
Telefon +47 22 60 35 00
E-post: nttf@tannteknikerforbundet.no

Tannteknikeren er rødlistet

Når en art rødlistes, betyr det ikke at den er utryddet, men at bestanden er så liten at den står i fare. Slik er situasjonen for tannteknikerfaget i Norge. Vår statistikk viser at vi vil mangle rundt 200 tannteknikere om ti år, utelukkende som følge av aldersavgang. For et lite land som Norge er dette en varslet krise.

Helsepersonellkommisjonen har vært tydelig på at Norge ikke skal gjøre seg avhengig av importert helsepersonell. Likevel er vi allerede i dag avhengige av nettopp dette – og om ti år risikerer vi et fullstendig sammenbrudd i forsyningen av tanntekniske tjenester. Individuelt tilpasset medisinsk utstyr er nødvendig helsehjelp, og tannteknikk er en uunnværlig del av behandlingsskjeden.

Servinøkternt på situasjonen i dag, mangler det allerede betydelig kapasitet. I mange år har vi vært avhengige av importert arbeidskraft. Norske laboratorier importerer store mengder tannteknikk fra utlandet, tannleger har oppdaget muligheten for direkteimport, og i økende grad produseres tanntekniske løsninger på klinikk ved hjelp av 3D-printere – ofte uten den samlede faglige kompetansen faget krever. Vi har ingen fullstendige tall på omfanget, men én ting er sikkert: Dersom denne tilførselen hadde opphørt i morgen, ville vi ikke hatt kapasitet til å forsyne det norske markedet med nødvendig tannteknikk.

Når vi i tillegg vet at vi står foran en ytterligere reduksjon i antall tannteknikere, tegner det seg et dystert bilde.

Hva vil dette gjøre med bransjen? Noen håper kunstig intelligens kan være løsningen. KI vil uten tvil bidra til økt produksjonskapasitet etter hvert som systemene modnes, men det vil ikke løse

det grunnleggende problemet. Mangel på fagfolk vil presse frem mer automatisering, men teknologi erstatter ikke biologisk forståelse. Risikoen er stor for at vi får operatører i stedet for fagfolk.

Med rundt 200 færre tannteknikere i et allerede presset marked, vil laboratoriene oppleve flaskehals, lengre produksjonstid og et økende behov for hastearbeid – som også vil koste mer. For klinikkene betyr dette flere midlertidige løsninger, flere pasientbesøk og mer uforutsigbarhet i behandlingsforløpet.

Mangel på kompetanse følger et klassisk tilbud–etterspørsel-mønster. Vi vil se økte laboratoriepriser, sterkere lønnspress på erfarne tannteknikere og mer overtidarbeid. Kostnadene vil enten bli overført til pasienten eller redusere marginene hos klinikkene.

Når norske laboratorier ikke har tilstrekkelig kapasitet, øker bruken av utenlandske leverandører. Dette gir større variasjon i kvalitet og sporbarhet, økt risiko for svakere materialkontroll, mer tid brukt på justeringer og økende frustrasjon hos både tannlege og pasient.

En av de mest undervurderte konsekvensene er tap av kompetanse over tid. Færre mentorer gir svakere opplæring. Mer ansvar legges på mindre erfarne tannteknikere, og det blir mindre tid til kvalitetssikring og etterkontroll. Resultatet er dårligere produkter, mindre individuell tilpasning og mer standardiserte løsninger – nettopp der håndverk og faglig vurdering er avgjørende.

Hva betyr dette for faget og utdanningen? Vi ser to mulige utviklingsløp. I et positivt scenario fører knapphet til høyere status for yrket, bedre lønn, flere søkere og et tettere samarbeid mellom laboratorier, klinikker og utdanning. I et nega-

Helsepersonellkommisjonen har vært tydelig på at Norge ikke skal gjøre seg avhengig av importert helsepersonell. Likevel er vi allerede i dag avhengige av nettopp dette – og om ti år risikerer vi et fullstendig sammenbrudd i forsyningen av tanntekniske tjenester.

tivt scenario reagerer myndighetene for sent, og vi ender med midlertidige snarveier i utdanningen og en svekket fagidentitet.

Uansett scenario vil pasienten merke konsekvensene: lengre ventetid, høyere pris, større variasjon i kvalitet, flere midlertidige løsninger og mindre individuell tilpasning.

Mangelen på tannteknikere er ikke bare et bemanningsproblem. Det er et systemproblem som allerede påvirker pasientsikkerhet, kvalitet og økonomi – både for den enkelte pasient og for det offentlige, som må betale mer for behandlinger som dekkes av HELFO. Spørsmålet er ikke om dette får konsekvenser, men om vi velger å handle i tide.

Rune Hansen NTTF styreleder

Er lasersmelting en vei for tanntekniske laboratorier?

Arbeid sikkert – effektiv ferdiggjøring

► En byggeplattform printet med 2Create-systemet. Her med CoCr-stillaser

Metall 3D-printing, også kjent som lasersmelting, har i økende grad funnet veien inn i dentallaboratorier de siste årene. Den additive (printe-) prosessen gir brukerne den høyeste presisjon i produksjonen, og dekker et bredt spekter av pasienttilfeller ved bruk av NEM-legeringer (ikke-edle legeringer) som de av kobolt-krom- og titan. Samtidig er det fortsatt en usikkerhet i laboratoriene: Hvor trygg er håndteringen av metallpulveret? Hvilke tekniske og organisatoriske krav må oppfylles?

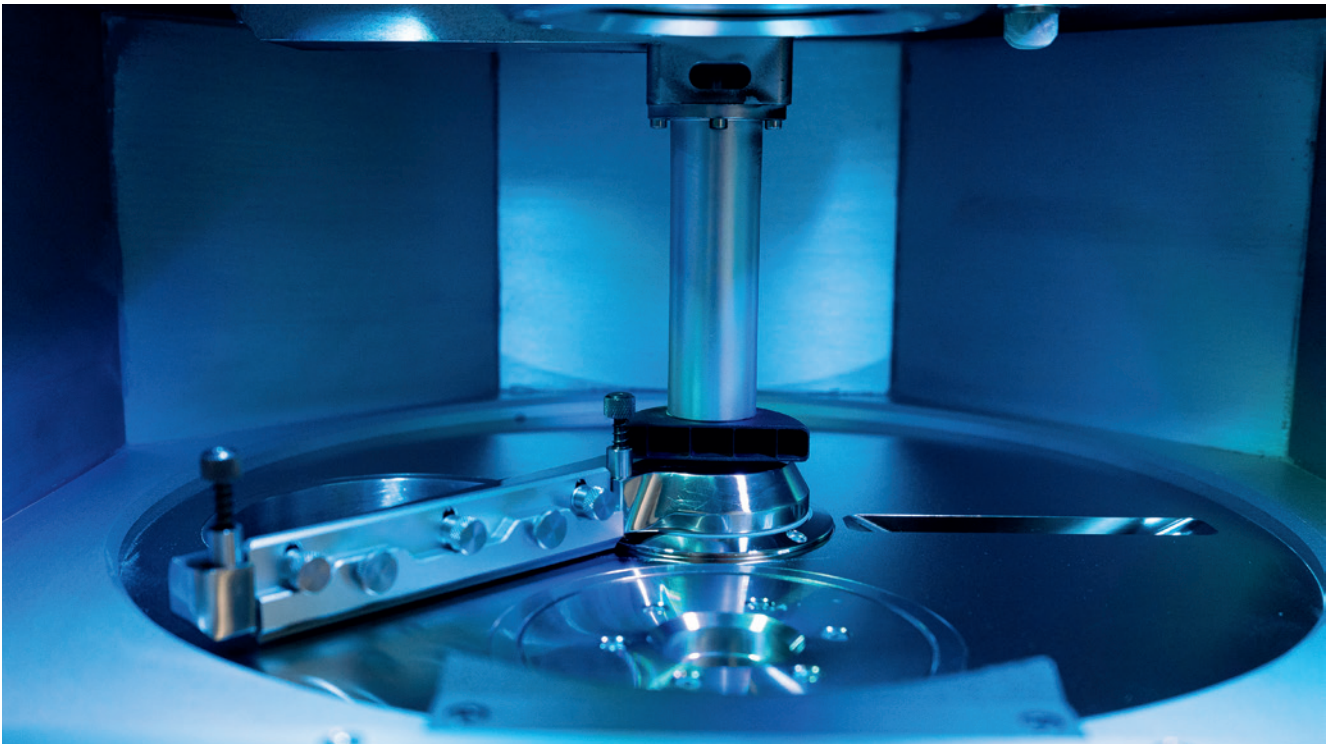
Oversatt fra Das Dental Labor 12-2025, side 10 og 12-16, av **tanntekniker Lars Alhaug**

© Das Dental Labor, Verlag Neuer Merkur GmbH, München, Tyskland

Forfatter
Dieter Wolff
SILADENT

Det er akkurat her vi vil begynne. Vi ønsker å forklare prosessen, kartlegge typiske reservasjoner og feil, og vise hvordan effektiv og sikker drift kan lykkes i praksis. Som en av pionerne innen additiv produksjon i tannhelsefaget, har vi i SILADENT, sammen med vår partner 2oneLab, fulgt laboratorier på vei mot Selective Laser Melting (SLM) teknologien i flere år. Ekspertisen i dette partnerskapet ligger ikke bare i anvendelsen og utvikling, men også i direkte samarbeid med praksis – for eksempel på våre Sinterdays-workshops, som har funnet sted på ulike steder i Tyskland i flere år. Her kombinerer vi teori, praksis og sikkerhet for å gjøre teknologien solid, trygg og bærekraftig. Med de tekniske tjenestene vi tilbyr, den omfattende rådgivningen samt vår service, vedlikehold og støtte – og kunnskapen kundene våre tilegner seg som følge av dette – blir lasersmelteprosessen en virkelig suksesshistorie i det daglige laboratoriearbeidet.

► Printerrommet i 2Create SLM-Systemet.

Kontroverser

Er det kontroverser mellom entusiasme, nysgjerrighet og skepsis? Hvordan bør produksjonsprosessen klassifiseres? De siste årene har lasersmelting også tatt steget fra industriell produksjon over til tannteknikken. Mange laboratorier anerkjenner nå blant annet det brede spekteret av pasienttilfeller som kan dekkes og synergi-effektene som en oppnår i kombinasjonen med konvensjonelle eller hybride metoder. Likevel er mange fortsatt tilbakeholdne med å nærme seg teknologien. Ikke så mye fordi de er skeptiske til selve metoden, men fordi håndteringen av den er ukjent terreng.

➤ Markus Wolf (2oneLab) holder et foredrag på Sinterdays.

Selv om printing med kunststoff lenge har vært en integrert del av den digitale printeteknikken, regnes 3D-printing med metall fortsatt som komplekst eller overdimensjonert mange steder. I dag er moderne SLM-systemer svært kompakte og brukes allerede med suksess i en rekke tyske laboratorier. Men som med all ny teknologi kreves det forståelse og erfaring først, før en kan mestre prosessene trygt.

Det som virker uvanlig i starten, blir med erfaring raskt en integrert del av hverdagen og det gir nye muligheter som går ut over konvensjonelle produksjonsbegrensninger.

Unngåelige risikoer

Ja, de finnes: de typiske snublesteinene når en går inn i SLM-produksjon. Det å komme i gang med lasermarkedsføring er ikke en risikabel beslutning. Men som med all ny teknologi er det ting som en må tenke over. Det oppstår ikke mange problemer fra selve arbeidsgangen, men de kan komme fra uklare prosedyrer eller utilstrekkelig forberedelse. Et spesielt viktig område er sikkerhet.

Metallpulver er ekstremt følsomt for feil håndtering. Men med riktige arbeidsflyt og egnet og testet sikkerhetsutstyr kan dette enkelt håndteres. Det kan bli kritisk hvis det brukes systemer uten testede sikkerhetsstandarder.

Det finnes alltid rimelige importsystemer på markedet, ofte fra Østen. De mangler ofte CE-merking, samsvarserklæring eller sikkerhetsattestater, eller de kan ikke spores. Slike systemer kan ved første øyekast virke attraktive på grunn av prisen, men de garanterer ikke sikker og juridisk kompatibel drift i laboratoriet. I praksis kommer vi gjentatte ganger over systemer hvor sikkerhetsrelevante detaljer ikke er gjort i samsvar med standarder. Vi kan nevne manglende to-kanals sikkerhetsløyfer (interlocks) eller lasersikkerhetsglass uten gyldig sertifikat i henhold til DIN EN 60825-4.

Slike mangler er ofte knapt gjenkjennelige utenfra, men har direkte innvirkning på ansattes sikkerhet og på ansvaret tannteknikeren har overfor sine kolleger. For eieren av et laboratorium betyr dette at uten gyldig CE-merking og fullstendig erklæring, bærer han det fulle ansvaret i en nødsituasjon – overfor ansatte, pasienter, arbeidsgiverens forbund og ansvarsforsikringen.

Et annet punkt er opplæring. At kun en ansatt kan prosessen er ikke nok (om det er et flermannslaboratorium). Alle som ønsker å bruke denne teknikken trygt og økonomisk trenger kunnskap om hvordan man bruker maskiner, programvare og materialer. Erfaring kan ikke kjøpes, den kommer fra målrettet opplæring og regelmessig kontakt med eksperter. Vedlikehold er også viktig. Filtre, pakninger og andre slitedeler må renses eller skiftes. Dette er helt nødvendig for at alt skal fungere. Manglende eller dårlig support eller lange ventetider på reservedeler kan sette driften i fare.

CE-sertifisering, sikkerhet og ansvar

Hva teller egentlig? Sikkerheten ved lasersmelting påvirker hele laboratoriet – maskiner og metallpulver. Begge krever oppmerksomhet og kunnskap. Metallpulver er et farlig stoff, men de som vet hvordan man håndterer det riktig, har lite å frykte. Som leverandør er det vår jobb å kurse brukerne og avklare spørsmål. Allerede før kjøpet gir vi råd om installasjonen og nødvendige sikkerhetstiltak. Vi leverer også passende verneutstyr og utstyr som spesielle sugeskopper for metallpulver.

Et trygt system krever en gyldig CE-sertifisering og en fullstendig erklæring. Dette er den eneste måten å sikre at alle EU-krav blir oppfylt. Leverandør kan hjelpe med nødvendig opplæring, risikovurdering og dokumentasjon. Erklæringen står du selv for.

Sikkerhet er derfor ikke en hindring, men en del av et profesjonelt overordnet konsept. De som arbeider systematisk og er kjent med testet teknologi, skaper de beste forholdene for en sikker og vellykket laboratoriedrift

SILADENT-systemet

Fra risiko til rutine – hvordan sikkerhet skapes i hverdagen: Som i enhver produksjonsprosess som involverer sikkerhetstiltak, er teknisk kunnskap uerstattelig for bruken av teknologien. Moderne systemer som ZoneLabs fra 2Create er designet for å gjøre det så enkelt som mulig å komme i gang. Det kompakte systemet er spesielt utviklet for dentallaboratorier og muliggjør printing av kroner, broer, modellstøp og ortopediske bånd på én enkelt byggeplattform (basisen printingen foregår på).

► 2Sieve, filtreringsstasjonen for sikker og effektiv sikting av metallpulver.

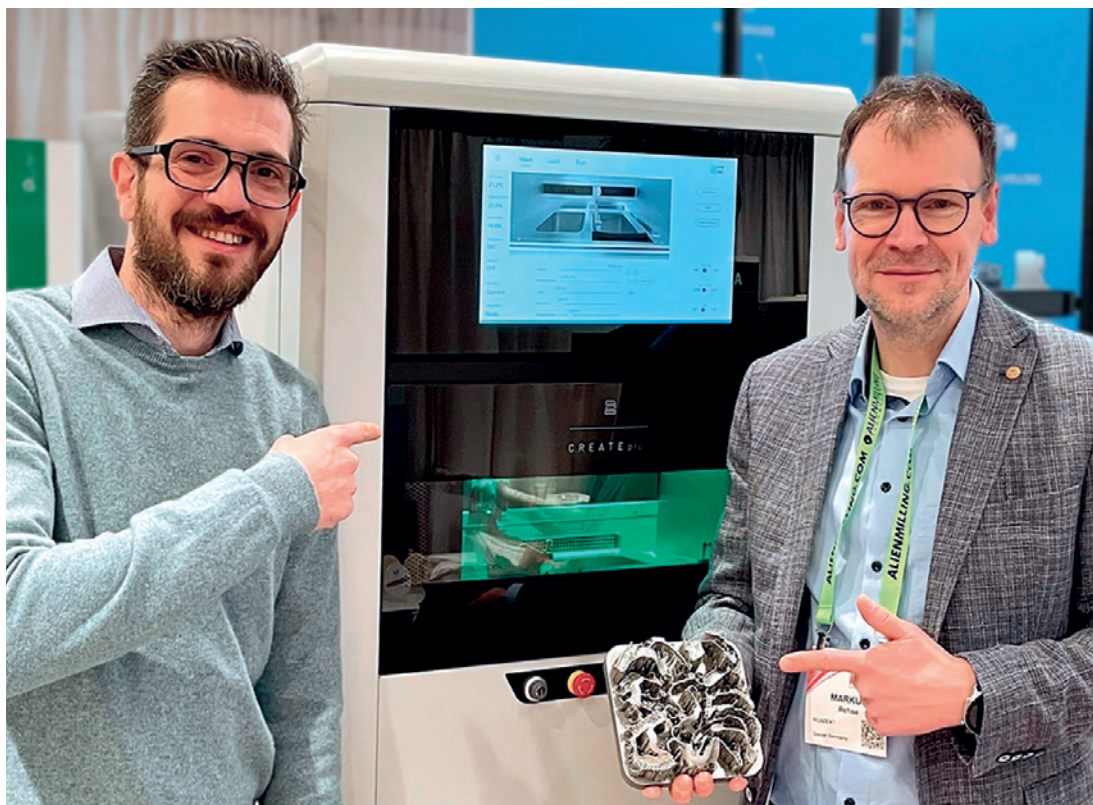

► Beholdersystemet for sikker og støvfattig håndtering av metallpulver.

Arbeidsforløpet er tydelig strukturert og programvaren lett å forstå. Som regel er et todagers opplæringskurs tilstrekkelig for å drive systemet trygt og effektivt. Sikker pulverhåndtering inkluderer også enheter som 2Sieve og 2Clean. 2Sieve sikrer ren prosessering og gjenbruk av metallpulveret. Den opereres under dekk-gass og kan også trygt filtrere reaktive materialer som titan. 2Clean sørger for sikker rengjøring av systemet. Systemet bruker syklonteknologi og HEPA-filtre for å trekke ut pulverrester på en kontrollert måte – rent, lett å vedlikeholde og uten pulvertap.

Et annet moment er at støvreduksjonen fungerer. Overskuddspulver samles direkte i forseglbare beholdere. Dermed blir kontakt med materialet minimal. Disse glass-beholderne kan deretter kobles direkte til 2Sieve. Dette skaper et lukket kretsløp som hindrer pulvertap og gjør det å bytte mellom materialer som CoCr og titan raskt og trygt.

I tillegg til teknologikunnskap er opplæring avgjørende. Vi følger brukeren gjennom hele veien, fra råd før kjøp til oppsett og kontinuerlig drift. Alle brukere er opplært på en praktisk måte til å bruke teknologien trygt og rutinemessig. Målet er å bygge opp kunnskap, redusere usikkerhet og lære brukerne hvordan de kan bruke teknologien riktig og trygt. På denne måten blir innledende forsiktighet gradvis rutine – og en ny teknologi blir en integrert del av det moderne laboratoriearbeidet.

➤ Ran Reznik (CEO ZoneLab) og Markus Rehse (CEO SILADENT) sammen ved AEEDC i Dubai (Verdens største tannhelsefaglige konferanse).

Konklusjon

Lasersmelting har lenge vært mer enn bare et tema for fremtiden. Det er en etablert teknologi som gjør laboratorier mer uavhengige og effektive. De som kjenner prosessene og stoler på testede systemer, jobber trygt og økonomisk. Sikkerhet er ikke en hindring, men en kvalitetsegenskap. Det viser at prosesser forstås og kontrolleres. Med riktig opplæring, pålitelige partnere og et klart ansvarssyn blir lasersmelting et verktøy som åpner muligheter – ikke skaper risiko. ■

Tydligere krav til det psykososiale arbeidsmiljøet fra årsskiftet

Fra 1. januar 2026 ble arbeidsmiljølovens krav til det psykososiale arbeidsmiljøet presisert. Endringene skal gjøre det enklere å forstå hva psykososialt arbeidsmiljø kan handle om, og hvordan arbeidsgivere kan sikre et godt og trygt arbeidsmiljø for sine ansatte.

Dette ble inntatt i arbeidsmiljøloven § 4-3: Krav til det psykososiale arbeidsmiljøet:

1. Arbeidet skal organiseres, planlegges og gjennomføres slik at de psykososiale arbeidsmiljøfaktorene i virksomheten er fullt forsvarlige ut fra hensynet til arbeidstakernes helse, sikkerhet og velferd.
2. Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer er i tillegg til forhold som nevnt i tredje til sjetten ledd blant annet
  - a. uklare eller motstridende krav og forventninger i arbeidet
  - b. emosjonelle krav og belastninger i arbeid med mennesker
  - c. arbeidsmengde og tidspress som innebærer ubalanse mellom arbeidet som skal utføres, og den tiden som er til rådighet
  - d. støtte og hjelp i arbeidet.

Eksempler på et godt psykososialt arbeidsmiljø er når

- det er balanse mellom det som er krevende og belastende, og det som gir motivasjon, støtte, mestring eller utvikling
- det er tydelig hvilke oppgaver, roller og ansvar arbeidstakerne har, og hva som kreves og forventes av dem
- arbeidstakerne har innflytelse over arbeids hverdagen sin
- kollegaer og ledere støtter og hjelper hverandre når det trengs

Kilder: arbeidstilsynet.no, tannlegetidende.no

Illustrasjon: Faksimile av Tydeligere krav til det psykososiale arbeidsmiljøet

NY MEDLEMSFORDEL

NTTF og Novus Dental har inngått avtale om 10 % rabatt på DESS komponenter.

Medlemmer av NTTF vil oppnå rabatten ved kjøp i nettbutikken til Novus Dental, som er offisiell leverandør av DESS komponenter i Norge.

www.novusdental.no

NOVUSDental

Tannteknikerfaget både i Norge og globalt er inne i en omstillingsfase. Med økende konkurranse, også fra utlandet, og rask digital utvikling, kan det være krevende å drive spesielt tanntekniske laboratorier. Det krever nytenkning og originale løsninger for å møte fremtiden.

Tenner i Fokus har gjennom årene besøkt flere laboratorier som har utviklet egenartede konsepter og spesialiserte produkter. I denne 59. artikkelen har vi intervjuet Innlandet Dental.

Tannteknikk
I den digitale tidsalder
Hvilke faktorer bestemmer?
*Materialer
*Pålitelighet
*Opplæring
*Support
*Innovasjon
*Kompleksitet
*Åpent

Intervju med Innlandet Dental

Tekst: Karl-Arne Schneider | Foto: Innlandet Dental

Jeg tok en telefon til Stein Jørgen Aanerud som driver Innlandet Dental på Kongsvinger for å snakke litt om hans og bedriftens historie.

Hvordan begynte det tanntekniske eventyret?

Det begynte i 1994. Jeg flyttet til Trondheim og begynte hos tannteknikermester Bjørn Borten. Senere ble det hetende Art in Dent. Svenneprøven ble avlagt i Trondheim i 1999, og han fikk medalje for årets beste svenneprøve på Nordental i år 2000.

Jeg begynte med protesearbeid to uker før svenneprøven, og det gjorde jeg på fritiden, sier Stein. Jeg gikk i læra i fire og et halvt år hos Bjørn Borten, og der ble jeg lært opp av Bjørn, Thomas Fausel og Unn Græsmann. Det var Thomas som signerte lærlingkontrakten, og hadde hovedansvaret for opplæringen.

De begynte tidlig med CAD/CAM og var den andre laben i Norge som begynte med dette. Den gang var det Procera skanner som gjaldt. Mogens Gad var aller først med modell 20, men hadde bestilt ny modell 30 skanner, og fikk sin først. Begge maskinene ble bestilt samme dag, men Mogens bodde i Oslo så han fikk den en dag før.

Jørgen Gad koblet opp først, og siden har det vært et godt samarbeid. I 2010 da de begynte med Zirkonzahn skjedde det samme igjen. Jørgen fikk sin maskin først, og Trondheim og Kongsvinger fikk levert dagen etter.

I 2001 flyttet jeg til Kongsvinger, og jeg insisterte på at laboratoriet skulle hete Art in Dent Kongsvinger. Dette var for å få en større gruppe, og laboratoriet i Stjørdal ble også omdøpt til Art in Dent Stjørdal. Så ble det også Oslo, Levanger, Steinkjer, Narvik og Kristiansund. Vi var helt klart Norges største den gang.

På den tiden ble halvparten av arbeidene laget med gull/porselen, og resten med fullkeram. De var tidlig ute med Empress og Emax, og lagde enorme mengder med dette.

Det gikk veldig mye i amalgamsanering, 3/4 kroner, inlay, onlay og jacket kroner. Det var den tids minimal invasiv behandling der kun det aller nødvendigste ble preparert etter at gamle fyllinger ble fjernet.

Det å være med å bygge opp alle disse laboratoriene har vært litt av en reise. På det største var vi oppe i en omsetning på over 50 millioner. Hovedlaboratoriet i Trondheim er nå eid av Proteket, og de resterende driver selvstendig i dag.

Stein sier videre at de omfavnet utviklingen av moderne tannteknikk. Det var en stor utvikling i det digitale, som førte til anskaffelse av flere CAD-systemer.

Den første fresen vi kjøpte var Zirkozahn M5 i 2010, med exocad. Den gang følte vi at det var to materialer å velge i, Prettau zirkon fra Zirkozahn og Katana zirkon fra Noritake. Det var det beste du kunne få kjøpt på den tiden. Valget falt på Zirkozahn siden Noritake ikke hadde fresemaskiner.

Samarbeidet med Zirkozahn var en fantastisk morsom reise. Vi var flere turer i året nede på Zirkozahns Kurs-senter i Italia hos Enrico Steger. Vi ble jo egentlig support teamet her oppe, og det var flere og flere som hang seg på systemet.

Det er hovedsakelig Jørgen Gad og jeg som har stått for opplæringen for alle som har Zirkozahn i Norge. Stein sier videre at det skulle ikke forundre han om at Zirkozahn maskinene er de mest brukte på tanntekniske laboratorier her til lands.

Vi har også DOF fresemaskiner i dag, men det morsomme er at jeg også har de første maskinene fra 2010. De står fortsatt og «gnager» den dag i dag. Hvor mange andre maskiner fra 2010 er det som gjør det i dag? spør Stein. Fordelen er at de er veldig enkle å reparere. Nedetiden er veldig kort. Ved feil kommer delen dagen etterpå og i løpet av noen timer er det oppe og går igjen.

Vi produserer alt inhouse, og så godt som alt tanntekniske arbeide går digitalt i dag. Det vi ikke produserer internt selv, benytter vi gode kollegaer til å gjøre. Som Stig-Are Nergård i Kongsvinger Centrallaboratorium, som vi er samlokali-

serte med, og samarbeider mye med. Han har vært en solid lokal kollega i mange år, alltid hjelpsom om det er noe.

Stein sier at han og Jørgen Gad begynte med det digitale i 1996-1997. Jørgen og Stein har hatt mye kontakt både om jobb og daglige ting siden. Det har gjort at de har kunnet lære av hverandre når det gjelder CAD, fresing, printing og hele rubbet.

Stein har veldig mange engasjerte kollegaer rundt omkring som han har god kontakt med, og nevnte blant annet Mogens Gad og Karl Arne Schneider som han mener har gjort utrolig mye for tannteknikerne i Norge gjennom årene.

Den nedleggingstruede tannteknikerutdanningen og flyttingen fra OsloMet til UiO blir spennende å følge med på videre. Her gjorde forbundet og Helle en stor jobb, som fikk løftet dette opp på politisk nivå, og dermed reddet utdanningen for fremtiden. Det vil fortsatt bli utdannet nye tannteknikere i Norge og de tanntekniske laboratoriene sikrer relevant praksis i samarbeid med praksisveilederne. Det betyr at det fortsatt kan eksistere norske laboratorier i fremtiden.

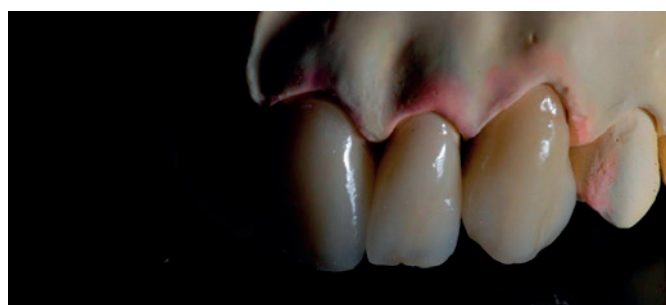
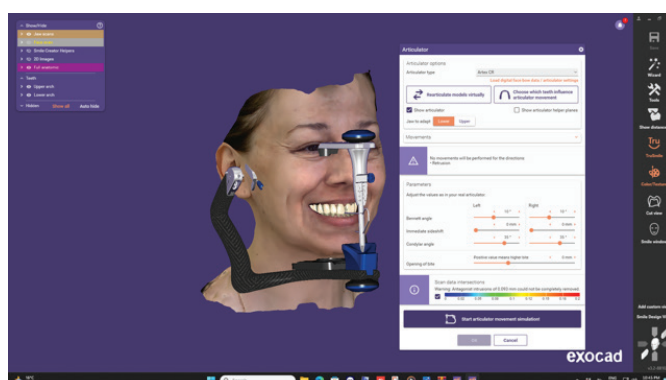
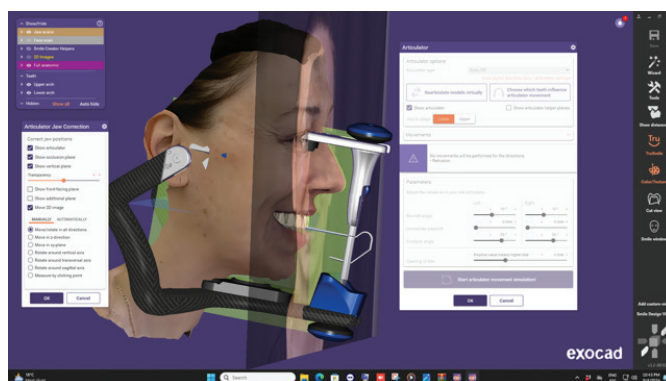
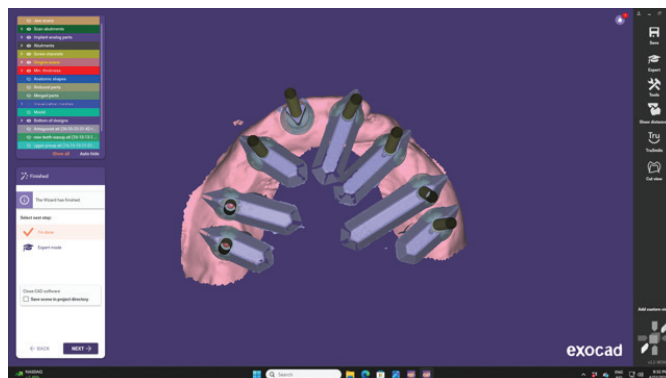
Når vi kommer innom temaet samarbeid så er Stein helt klar på at vi må ha et sterkt forbund i ryggen. Stein har selv vært med i forbundet siden han med rette kunne kalle seg tanntekniker i 1999. Han har vært styremedlem i noen runder, og er nå varamedlem og er fortsatt med.

Han vil sterkt anbefale at tannteknikere stiller opp for forbundet og blir med og gjør noe for å få noe tilbake. I og med så mange tanntekniske laboratorier er kjøpt opp, så er forbundet vårt det eneste talerøret som kan fighte for oss og vår sak, og det må vi støtte opp om.

Stein kommer til å savne kollegaene på fagsamlingen om det ikke blir noe i år. Han sender et lite pek til Rune Hansen i Tromsø, som gjør en STOR jobb. Han utgjør en forskjell. Rune er trivelig, hjelpsom og kunnskapsrik.

Stein har vært flittig brukt som foredragsholder i inn- og utland. Han har også stilt opp på Tannteknikerutdanningen og på fagsamlinger.

Jeg vil takke Stein Jørgen Aanerud for en meget hyggelig prat, og hell og lykke i fremtiden. ■

COLOUR LIQUID PRETTAU® AQUARELL BOOST®

KUNSTNERISK PRESISJON UTEN SIDESTYKKE FOR HELE PRETTAU®-LINJEN

Følg oss på Facebook og Instagram!

KVALITET, KONTROLL, PREISJON: EN NY DEFINISJON AV FARGESTANDARDER

Fargevæsker for hele Prettau®-linjen, utviklet for å gi restaureringer livfulle og naturlige nyanser. Den høye viskositeten gjør det mulig å påføre presise penselstrøk med minimal infiltrasjon i zirkoniastrukturen.

Maksimal presisjon
i hvert penselstrøk

Sett med 14 fargenyanser
for et naturlig resultat
(valgfrritt: Incisal Halo Dentine)

Enkle å bruke

Biokompatible og
vannbaserte

Mine arbeidserfaringer

I mitt enmannslaboratorium lager jeg bare fastsittende tannerstatninger og jeg har spesialisert meg på naturlig-estetiske, sjiktede fasetter. Jeg etterstreber perfektjon. For omkring fem år siden fortalte en kunde av meg at han hadde investert i en intraoral skanner. «Å, så flott», tenkte jeg med delt sinn. «Da må jeg også skaffe meg en intraoral skanner.»

Oversatt fra Das Dental Labor 12-2025, side 20 og 22-24, av **tanntekniker Lars Alhaug**
© Das Dental Labor, Verlag Neuer Merkur GmbH, München, Tyskland

► Til venstre, en gipsmodell versus en 3D printet modell til høyre.

For fasetter trenger jeg fortsatt modeller. Så jeg kjøpte printede modeller fra ulike leverandører. Jeg var veldig misfornøyd med resultatene, mildt sagt. De fleste så ut som vaskebrett, med synlige trinn i printsjiktene. Dermed ble presise arbeider og eksakte kontaktpunkter umulig.

Kvalitet versus pris

For å unngå å miste kunder, fordi jeg ikke kunne ta imot digitale avtrykk, måtte jeg finne på noe. Hvis det ikke fantes gode, rimelige modeller å kjøpe, printet av andre, måtte jeg begynne å printe dem selv. Men å anskaffe en printer til flere tusen euro bare til et enmanns laboratorium,

Forfatter

Tanntekniker Nis Rehfeldt
Dental Reconstruction Nis Rehfeldt
Carl-Zeiss-Strasse. 4
D-25451 Quickborn

▼ 3D printermaterialet PrintRock for dentale modeller er tilgjengelig gjennom firmaet «Klasse 4 Dental».

Foto: Klasse 4 Dental GmbH

ville være økonomisk ulønnsomt. Så min livsledsagerske og jeg saumfarte Internett i flere måneder og lagde prøveprintinger til vi forsto hvordan vi skulle printe nøyaktige modeller, selv med rimelige skrivere under 300 euro [Red: ca. 3 400 kroner]. Nå trengte jeg bare riktig materiale til printingen, fordi mange printermaterialer kliner

Foto: Klasse 4 Dental GmbH

► Finnes i fargene elfenben, hvit, grå (alle 82,- Euro/kg) og også gylden (87,- Euro/kg) [Red: 935-995 kroner].

Fotos: Dentale Rekonstruksjon NS Reinhold

► Med basisen innlimt i modellen (venstre) versus printet basis som del av modellen (høyre).

til freserne eller de fliser seg når en vil bearbeide dem videre med håndstykket. De er derfor kun i begrenset grad egnet for tannteknisk bruk.

Andre kunststoffer er spesielt ment for tanntekniske modeller, men koster ofte over 200 euro/kg. [Red: ca. 2 300 kroner]. Det er selvsagt ikke økonomisk lønnsomt for meg. Derfor testet jeg ulike printermaterialer i noen uker, fra de billige til de over 250 euro/kg [Red: ca. 2850 kroner], til jeg endelig fant et som hadde de perfekte egenskapene.

Løsningen

Printerresultatene er presise og dimensjonsstabile. Men jeg ble plaget av at ved implantatarbeider må implantatdelen nærmest presses inn i den printede modellen. Dette er relativt vanskelig, og du er aldri sikker på om den virkelig er i bunnen. Men med printROCK kunne problemet løses: Selv med noen billige skrivere under 300 euro [Red: ca. 3 400 kroner] kan jeg skrive ut komplette, analoge modeller direkte, inkludert basisen for implantatet. Med denne teknologien passer til og med 14-enhets broer perfekt på åtte implantater. Kundene mine er så fornøyde for det.

Ideelt sett kan modeller som er printet med printROCK videre bearbeides som gipsmodeller. Det er praktisk talt ikke nødvendig å endre den vanlige arbeidsflyten. Modellene kan trimmes, sages og freses med håndstykket på samme måte som tidligere. Jeg kan lage dowelpin sagmodeller som vanlig. Du kan også printe ut avtakbare seksjoner med perfekt passform med printROCK, men jeg er ikke fan av det. Jeg foretrekker å holde meg til mine pin-førende sagmodeller. Hvis jeg gjør en dobbelskanning av en eller annen grunn, trenger jeg ikke å spraye printROCK modellen med en skannespray, fordi den silkemyke matte overflaten kan skannes uten. I tillegg er modeller laget av printROCK enda litt sterkere enn gipsmodeller. I tilfeller hvor en vil ta av en stramtsittende bittskinne i underkjeven, er det derfor ingen risiko for at insisivene brekker av. Materialet er dimensjonsstabilt, krymper eller vrir seg ikke selv etter flere måneders lagring. Varmepåvirkning (for eksempel under dampspyling eller i en trykkjele) fører ikke til deformasjon.

Kort sagt: For meg er printROCK det perfekte printermaterialet! Siden 2021 har jeg holdt workshops om 3D-printing for å dele mine erfaringer. Dette gir deltakerne mulighet til å oppnå presise resultater med printROCK og andre materialer i rimelige 3D-printere.

Foto: Dentale Rekonstruksjon NIS Reinlikt

► På kurs lærer interesserte kolleger hvordan man lager estetiske og skreddersydde modeller, og å arbeide med 3D-printing. Du vil tilegne deg den teoretiske og praktiske kunnskapen som kreves for blant annet å kunne gå inn i 3D-printing med programmer som har åpne kildekoder og du kan også trygt gjøre deg kjent på området 3D-printere av ulike priskategorier, og deretter oppnå utmerkede resultater.

TA VARE PÅ
KOMPETANSEN
– KJØP NORSK

**BEVAR NORSK
TANNTTEKNIKK
– KJØP
LOKALT**

NORGES
TANNTTEKNIKER
FORBUND

Bærekraft i tannhelse- tjenesten

Tannlegeforeningen har tatt initiativ til et bærekraftnettverk innen tannhelse-tjenesten. Nettverkets mål er å bidra til en mer bærekraftig tannhelsetjeneste gjennom samarbeid på tvers.

Nettverket har hatt flere møter og har i første omgang utarbeidet en veileder «Tips og triks til enkle miljøtiltak på tannklinikker». Arbeidet med veilederen er igangsatt av NTF og koordinert av Plandent. Innholdet er utarbeidet på frivillig basis av representanter fra:

- Den norske tannlegeforening (NTF)
- Norges Tannteknikerforbund (NTTF)
- Norsk Tannpleierforening (NTpF)
- Tannhelsesekretærenes Forbund (THsF)
- Universitetet i Oslo
- Universitetet i Bergen
- Universitetet i Tromsø
- Nasjonalt lederforum for den offentlige tannhelsetjenesten (NLDOT)
- Odontia
- Oris Dental
- Plandent

Av særlig interesse for tannteknikere er et tips i forbindelse med innkjøp: Kjøp lokalprodusert når mulig for å redusere transport, inkludert protetik.

Veilederen er et dynamisk dokument som vil oppdateres ved behov. Hele veilederen kan lastes ned fra NTFs nettside.

VITA

VITA MFT®

Easy. Right on Point.

- Enkelt og effektivt oppsett, takket være VITA Easy-Centric
- Multifunksjonell i en lang rekke nyanser og former
- Overbevisende resultater med høy pålitelighet og VITA-kvalitet

Finn ut mer!

Ønsker du mer informasjon, vennligst kontakt:

VITA Zahnfabrik Kari Saksa | +46 70 002 92 31 | k.saksa@vita-zahnfabrik.com

Ny plass, nytt liv og nytt navn?

Ny utdanning for tannteknikere er vedtatt. Krisen på OsloMet med påfølgende trusler om nedleggelse av vår utdanning har da kanskje ført til noe godt allikevel. Vi som yrkesutøvere, politikere og byråkrater i departement våknet og ble bevisst på en situasjon som kunne ha ført til døden av et viktig yrke i helsesektoren.

Av **tanntekniker Martin Feldmann** | martin@feldmann.no | Foto: Florian Olivo, Unsplash

Det ble mange møter og diskusjoner som heldigvis endte med en god løsning. Vår utdanning er reddet, som er viktigst for samfunnet. For oss som er utdannet og jobber i bransjen har ikke dette samme betydning, vi er på en måte sikret.

Forbundet vårt har gjort en viktig og betydelig innsats for å sette oss tannteknikere mer på kartet. Forbundet vårt har vært med å forme utdanningen, både rammene og innhold. Tannteknikk har vært gjennom en rask utvikling de siste 20 årene.

Noen har blitt veldig flinke på tastatur og designprogrammer, mens andre er flinke til å lage sluttprodukter og finish fra hånd. Om de fleste hel- og delproteser fremdeles lages på den «gamle» måten, er jeg usikker på, uansett er både analog og digital produksjon tilgjengelig. Digitale løsninger er selvfølgelig på plass, men etter det jeg kjenner til er det flere skjær sjøen, og det vil det alltid være med nye ting.

Vi skal ikke glemme vår historie, hvor faget kommer fra, hvilken utvikling det har vært gjennom mer enn hundre år og hvilke kunnskaper som måtte til for å komme så langt vi har kommet i dag.

Jeg var innom nettsiden til Universitet i Oslo (UiO) som har lagt ut beskrivelse av tannteknikerutdanningen. Her står det følgende: Dentale materialer, design og prosesseteknikk – tannteknikk.

Her hadde man sikkert gode hensikter med å beskrive en utdanning, men jeg synes at yrkestittelen tanntekniker er for lite synlig. Etter min mening skulle begrepet Tanntek-

nikk stå som først, og så kan innholdet i utdanningen følge etter. I beskrivelsen som er valgt mangler også kontakt med pasient, dialog med tannlege og tannpleier. Slik det står nå er det kun et teknisk yrke som har med produksjon på laboratoriet å gjøre. Litt snevert, spør du meg, for vi er jo også helsepersonell.

Forbundet er med i flere fora som høringsinstans og jeg stoler på at man gjør en god innsats for kommende generasjoner av tannteknikere.

Jeg er sikker på at en fornying eller oppdatering av vårt yrke er nødvendig, dette skal skje i rett tempo, slik at de fleste klarer å henge med og at kostnader av en utskifting av utstyr kan tas over tid. Jeg kjenner til alt for mange tilfeller hvor dyrt innkjøpt utstyr står i et hjørne og støver igjen etter å ha blitt brukt i en altfor kort periode.

Det ser ut til at teknologien som blir brukt i dag skal være gjeldende i mange år framover. Skanning er en teknologi som har eksistert i veldig mange år før det kom til oss tannteknikere, det samme gjelder fresing, mens printing fremdeles er i støpeskjeen og her kommer det helt sikkert mange nye, gode løsninger. Hovedutfordring er materialene som blir brukt. De skal være biokompatible, estetiske og holdbare.

Printing av porselen før sintring er en teknologi som allerede finnes og vi kan forvente mye spennende på denne fronten og.

Ut i naturen går det mot lysere tider og det gjør det forhåpentligvis for oss og.

Verv en tanntekniker!

Forbundet trenger flere medlemmer dels for å øke legitimiteten vår og dels for å bedre økonomien.

Styret håper du vil bidra til at vi blir flere medlemmer.

Ta kontakt med NTTF på tlf 22 60 35 00 eller medlem@nttf.no

Du finner innmeldingsskjema på NTTFs nettside: www.nttf.no/medlemskap

Tanntekniker

Vi søker

- En engasjert tanntekniker med interesse for eierskap, eller
- En seriøs kjøper som ønsker å overta og videreutvikle en etablert tannteknisk bedrift

Om oss

- ◆ Velrenommert tannteknisk laboratorium med over 40 års erfaring i Nord-Norge
- ◆ 5 ansatte
- ◆ Moderne utstyr: Skanner, CAD/CAM-fres

Overtakelse

 Etter avtale – vi tilbyr fleksible løsninger for en smidig overgang

Interessert?

Ta gjerne kontakt for en uforpliktende prat!

 hans@bestdental.no | 909 60 162

DET SKJER I 2026

APRIL

20. NTTF styremøte (digitalt)

MAI

15. Utgivelse Tenner i Fokus nr. 2
29.-30. FEPPD årsmøte, Nederland

JUNI

1. NTTF Ledersamling (digitalt)
5. Den europeiske tannteknikerdag
15. NTTF styremøte (digitalt)

AUGUST

24. NTTF styremøte (digitalt)
28. Utgivelse Tenner i Fokus nr. 3

SEPTEMBER

2. NTTF 92 år
17. NTTF årsmøte (digitalt)

OKTOBER

29.-31 NTF landsmøte og Nordental, Stavanger

NOVEMBER

20. Utgivelse Tenner i Fokus nr. 4

Med forbehold for endringer.

Kundeklausul i arbeidskontrakt

Jeg driver et laboratorium med seks ansatte og ønsker tatt inn en kundeklausul i nåværende og fremtidige arbeidskontrakter. Hvordan kan en slik klausul utformes, og kan jeg ensidig ta inn en slik klausul inn eksisterende arbeidskontrakter? Kan arbeidstaker kreve kompensasjon dersom jeg ønsker å benytte kundeklausulen? Må jeg melde fra dette på forhånd?

n.n

Hva er en kundeklausul?

En kundeklausul er en avtale mellom arbeidstaker og arbeidsgiver som begrenser arbeidstakers adgang til å kontakte arbeidsgiverens kunder etter opphør av arbeidsforholdet.

Dette betyr at arbeidstaker er forhindret fra å kontakte arbeidstakerens kunder. I forarbeidene til arbeidsmiljøloven er det presisert at dette vil gjelde både direkte og indirekte kundekontakt med formål om å rekruttere kunder til ny arbeidsgiver eller egen virksomhet.

Merk at arbeidstaker likevel ikke forpliktet til å avvise en kunde som på eget initiativ tar kontakt.

Hvilke kunder omfattes?

En kundeklausul kan bare omfatte kunder som arbeidstakeren har hatt kontakt med eller ansvar for det siste året.

Dette gjelder for eksempel tilfeller hvor arbeidstaker har hatt direkte kontakt med kunden, for eksempel i forbindelse med leveranser, kundepleie og oppfølging av kunden. I tannteknikerbransjen betyr dette typisk at klausulen kan dekke andre tannklinikker, tannleger og eventuelle andre kontraktspartnerer som den aktuelle arbeidstakeren selv har betjent eller hatt overordnet kundeansvar for.

Bestemmelsen vil ikke gjelde i tilfeller hvor kundekontakten kun har vært sporadisk.

Videre vil tilfeller hvor arbeidstaker har hatt det overordnede ansvaret for kunden være omfattet, typisk for arbeidstakere som kan binde arbeidsgiver i forbindelse med avtaleinngåelse.

Det må vurderes konkret om arbeidstaker har hatt tilstrekkelig tilknytning til kunden.

En kundeklausul kan ikke gjøres gjeldende ved oppsigelse fra arbeidsgiver, med mindre oppsigelsen er saklig begrunnet i arbeidstakers forhold. Det samme gjelder dersom arbeidsgiver på grunn av mislighold av forpliktelser i arbeidsforholdet har gitt arbeidstaker rimelig grunn til å avslutte arbeidsforholdet

Redegjøringsplikten

Ved skriftlig forespørsel fra arbeidstaker skal arbeidsgiver innen fire uker gi en skriftlig redegjørelse for om og i hvilken grad en kundeklausul vil bli gjort gjeldende. Redegjørelsen skal i tilfelle angi hvilke kunder som skal omfattes av kundeklausulen.

Dersom arbeidsgiver sier opp arbeidstaker, og det ikke allerede foreligger en redegjørelse, skal redegjørelsen gis senest samtidig med oppsigelsen. Hvis dette ikke skjer, faller kundeklausulen bort.

Dersom oppsigelsen skyldes virksomhetens forhold, som ved nedbemanning, kan kundekurranseklausulen ikke gjøres gjeldende, uavhengig av hva som står i kontrakten.

Aleksander Ryan er advokat og partner i Wahl-Larsen Advokatfirma AS.

Ryan er Norges Tannteknikerforbunds faste advokatforbindelse, og tilbyr medlemmene inntil én times gratis bistand per sak (inntil to timer for medlemmer med mer enn tre års ansiennitet i NTTF), og ut over dette rabatterte timepriser.

E-post: aleksander.ryan@wla.no
Tel.: 40 63 90 50/22 01 06 70
Web: www.wla.no
LinkedIn: www.linkedin.com/in/aleksanderryan

Hvor lenge kan klausulen gjøres gjeldende?

En kundeklausul kan ikke gjøres gjeldende lenger enn ett år fra arbeidsforholdet opphører.

Krav om kompensasjon?

Arbeidsgivers påberopelse av en kundeklausul utløser ikke kompensasjon, slik som konkurranseklausuler gjør.

Kundeklausul i eksisterende arbeidskontrakter

En kundeklausul er en avtale mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Å ta inn en ny, konkurransebegrensende plikt i en løpende arbeidsavtale uten arbeidstakers samtykke, vil som hovedregel ligge utenfor arbeidsgivers styringsrett. Vesentlige endringer i arbeidsvilkår kan ikke pålegges ensidig; de må enten avtales eller gjennomføres som en endringsoppsigelse som oppfyller lovens krav til saklighet og saksbehandling.

I praksis betyr det at du for eksisterende ansatte må få en skriftlig tilslutning til kundeklausulen. Dersom det ikke oppnås enighet, vil et ensidig forsøk på å innføre kundeklausul normalt være ugyldig.

Eksempel på kundeklausul

Det vanligste er å samle konkurransebegrensende bestemmelser i ett avtalepunkt som skiller mellom konkurranseklausul, kundeklausul og eventuelt rekrutteringsklausul.

En ren kundeklausul kan eksempelvis lyde:

«Arbeidstaker er i en periode på 12 måneder etter utløpet av avtalt oppsigelsestid uberettiget til direkte eller indirekte å påvirke Arbeidsgivers kunder til å avslutte sitt kunde-forhold. Forbudet gjelder kunder Arbeidstaker har hatt kontakt med eller ansvaret for det siste året før redegjørelse gis etter Arbeidsmiljøloven § 14 A-4.

Ved brudd på bestemmelsene i dette punkt, kan Arbeidsgiver kreve at det ulovlige forhold opphører umiddelbart og at Arbeidstaker dekker det tap Arbeidsgiver har lidt på grunn av overtredelsen.

Ved en eventuell innføring av nye lovbestemmelser som regulerer gyldigheten av ovennevnte klausul, kan Arbeidsgiver foreta de nødvendige endringer i klausulen. Arbeidsgiver kan ikke ved en slik endring gi klausulen et utvidet anvendelsesområde»

Praktiske råd

Det vil være hensiktsmessig å etablere et oppdatert og etterprøvet kunderegister som viser hvilke arbeidstakere som har hatt kundekontakt eller kundeansvar løpende. Dette vil forenkle utarbeidelsen av redegjørelsen og redusere tvil om hvilke kunder som lovlig kan omfattes av kundeklausulen. Sørg også for at redegjørelsen konkretiserer hvilke kunder som er omfattet, en vag eller generell angivelse er ikke tilstrekkelig.

-o0o-

NTTF selger esker

Bestillinger mottas på
nttf@tannteknikerforbundet.no eller
telefon 22 60 35 00.

Lokalforeninger

NORDNORSK TANNTÉKNIKERFORENING

v/ Øyvind Angell Fagermo
Dental i Nor
PB 11
8501 Narvik
Telefon: 95 70 07 70
E-post: dental@dentalinor.no

TRØNDELAG TANNTÉKNIKERFORENING

v/ Idar Langlo
Tannprotese Service
Dronningens gate 23
7012 Trondheim
Telefon: 92 03 50 35
E-post: langidar@outlook.com

ROGALAND TANNTÉKNIKERFORENING

v/ Ragnhild Richter
Fridheim Dental
PB 675
4305 Sandnes
Telefon 47 75 27 44
E-post: ragnhild.richter@lyse.net

OSLO OG AKERSHUS TANNTÉKNIKERFORENING

v/ Terje Lindstrøm
Raumnessaga 22
2150 Årnes
Telefon: 90 51 22 88
E-post: terli@live.no

SOGN OG FJORDANE & MØRE OG ROMSDAL TANNTÉKNIKERFORENING

For tiden uten formell leder.

SØRLANDET TANNTÉKNIKERFORENING

For tiden uten formell leder.

VESTFOLD OG TELEMAR TANNTÉKNIKERFORENING

For tiden uten formell leder.

HORDALAND TANNTÉKNIKERFORENING

For tiden uten formell leder.

Medlemsfordeler

FORSIKRING

MATRIX INSURANCE

Yrkesskadeforsikring, kontor-forsikring, næringsbygg, bil mm.

For en full oversikt:

www.matrixinsurance.no/forening/norges-tannteknikerforbund

Telefon 23 20 79 00

E-post: post@matrixinsurance.no

BEDRIFTSHELSETJENESTE

Saga/BHT

Rabattordning for deg som er medlem i NTTF. Kontakt daglig leder Marit Hollerud, mh@sagabht.no
M 91 56 29 32

JURIDISK BISTAND

Wahl-Larsen ADVOKATFIRMA

Gratis advokathjelp (både jobb- og bransjerelatert samt privat) inntil én time per sak. Inntil to timer for medlemmer med mer enn tre års medlemskap i NTTF, og ut over dette rabatterte timepriser.

Kontakt advokat Aleksander Ryan på tlf 40 63 90 50 eller e-post aleksander.ryan@wla.no

NPE

NPE NORSK PASIENTSKADE- ERSTATNING

Automatisk innmelding og rapportering til Norsk Pasientskadeerstatning.

IMPLANTATPROTETIKK

THUNES & HANSEN TANNTTEKNIKK

10 % rabatt på alle produkter fra Zest. thuneshansen.no/categories/nettbutikk

NOVUS Dental

10 % på alle produkter fra DESS. nettbutikk.novusdental.no/products/Dess-Implantat-protetikk-c109070023

HOTELLER

Scandic

REISEBYRÅ

LEIEBIL

DRIVSTOFF

DEKK

Dekkmann

MAT

BLOMSTER

ONLINE BACKUP

For mer informasjon og hvordan du benytter disse og andre medlemsfordeler, logg deg inn på NTTFs sine medlemsider via www.nttf.no.

Mangler du brukernavn og passord, ta kontakt med NTTFs administrasjon.

Med forbehold for endringer.

FOR ALLE MEDLEMMER

Kurs og etterutdanning til rabatterte priser (merk at rabatten gjelder for medlemmer som er personlig innmeldt i NTTF)

Deltakelse i diplomgivende etterutdanningsprogram

Mulighet til å søke midler fra NTTF og NODs utdanningsfond samt reisestipend fra Voksenopplæringsforbundet (VOFO)

Rådgivning og bistand ved søknad om autorisasjon

Rådgivning på generell basis for spørsmål relatert til arbeidsmiljøloven, tannteknikeroverenskomsten mv. For konkrete saker, bes medlemmer ta kontakt med vår medlemsadvokat.

Tenner i Fokus inkludert i medlemskapet (abonnementspris kr 600,-)

FOR BEDRIFTS- MEDLEMMER

Rådgivning i oppfyllelse av myndighetskrav, herunder

- Lov og forskrift om medisinsk utstyr
- MDR (EU-forordning 2017/745)
- DMPs utstysregister
- GDPR (personvern)
- Arbeidsmiljøloven

Tilgang til Struktur - NTTFs kvalitetsstyringssystem

Informasjon om nye og justerte lover og forskrifter for bedriftseiere, arbeidsgivere og laboratorier

Varsler når det er offentlige anbudsrunder på tanntekniske produkter

CUSTOM PROSTHETICS **SCALE UP WITH** **STRAUMANN UN!Q™**

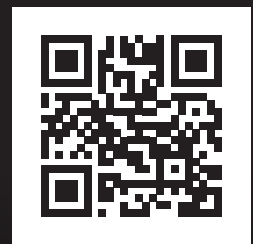
A digital, on-demand outsourcing service for patient-specific implant prosthetics – from custom abutments to bars and bridges.

Flexible workflows: you choose whether we support with design, manufacturing, or both

Turnaround in as little as 24 hours

Compatibility with 125+ implant platforms and leading CAD systems (3Shape, exocad, CARES® Visual)

Rely on Straumann's 70-year Swiss engineering legacy and over 2 million custom abutments produced

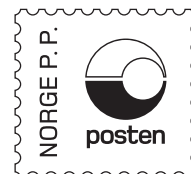
EASY ORDERING & TRACKING
– ALL IN THE **AXS PORTAL**

axs.straumann.com

Contact your local Straumann representative for more info.

TA VARE PÅ
KOMPETANSEN
– KJØP NORSK

BEVAR NORSK
TANNTTEKNIKK
– KJØP
LOKALT

NORGES
TANNTTEKNIKER
FORBUND